

Forsøg med sukkerroestammer til fabrik 1958-1961

Ved statens forsøgsstationer er der på lermuld ved Aakirkeby, Abed, Askov, Blangstedgaard, Lyngby, Tystofte og Ødum, samt på sandmuld ved Borris, Hornum, Jydevad og Tylstrup udført forsøg med 7 danske, 1 svensk og 2 tyske fabriksukkerroestammer. Til sammenligning er medtaget sukkerroe til foder, Hinderupgaard XII.

Der er gennemført 42 af 44 anlagte forsøg, idet forsøgene i 1959 ved Jydevad og Tylstrup måtte kasseres p.g.a. tørke. Hilleshøg Poly kom først med i forsøgene fra 1959 og dens udbytte for 1958 er beregnet i forhold til de øvrige stammers. Hovedresultaterne af de gennemførte forsøg er vist i nedenstående oversigt.

	sukker	hkg pr. ha tørstof		rod	top	pct. sukker i rod	pct. tørstof i	
		i rod	i top ¹⁾				rod	top ¹⁾
Adefa 17.....	79.9	112.0	48.6	503	387	15.9	22.3	12.6
Kleinwanzleben Poly	76.6	108.1	56.8	438	427	17.6	24.7	13.3
Hilleshøg Poly.....	76.4	106.6	53.0	451	416	16.9	23.6	12.7
Eagle Hill PP.....	75.3	105.7	57.1	434	447	17.4	24.4	12.8
Eagle Hill P.....	75.0	105.4	57.3	437	445	17.2	24.1	13.0
Maribo P (Gr. IV)...	74.9	104.5	60.3	426	457	17.6	24.5	13.3
Maribo P.....	73.9	103.4	61.5	427	474	17.3	24.3	13.0
Eagle Hill E.....	73.2	103.6	57.9	437	448	16.8	23.7	12.9
Eagle Hill N.....	73.2	103.6	56.0	428	418	17.1	24.2	13.4
Kleinwanzleben N...	72.9	103.7	59.4	420	447	17.4	24.7	13.3

Sukkerroe til foder								
Hinderupgaard XII..	85.0	119.7	48.9	595	405	14.3	20.1	12.1

1. sandfrit.

Sukkerudbyttet er blandt fabriksroerne størst hos Adefa 17, men da den er ret afvigende i egenskaber fra de 9 højprocentige fabriksukkerroer, er den ikke medtaget i gennemsnitsberegningerne. Derefter følger Kleinwanzleben Poly og Hilleshøg Poly med gennemsnitlig 76,5 og 76,4 hkg pr. ha. Af de øvrige polyploide stammer grupperer Eagle Hill PP, Eagle Hill P og Maribo P (Gr. IV) sig omkr. 75 hkg pr. ha og Maribo P ca. 1 hkg lavere. De 3 diploide stammer Eagle Hill E, Eagle Hill N og Kleinwanzleben N har alle ca. 73 hkg sukker pr. ha. Hinderupgaard XII har med 85,0 hkg det højeste sukkerudbytte.

For de 8 højprocentige stammer, der har været med i alle 42 forsøg, kan der efter en statistisk undersøgelse regnes med, at enhver forskel mellem 2 stammer større end 1,0 hkg sukker er sikker (LSD/95 %).

Sukkerprocenterne varierer hos fabriksroerne fra 17,6 hos Maribo P (Gr. IV) til 15,9 hos Adefa 17. Den næstlaveste har Eagle Hill E, nemlig 16,8. Hinderupgaard har 14,3 %.

Udbyttet af rodtørstof er i gennemsnit 104,9 hkg pr. ha. De polyploide stammer - med undtagelse af Maribo P-stammerne - er over, Maribo P (Gr. IV) omkring gennemsnitsudbytte, medens Maribo P ligger lavt og på samme

niveau som de diploide. Adefa 17 og Hinderupgaard XII har betydeligt højere tørstofudbytter.

Tørstofprocenten i rod er højest og ens hos de 2 Kleinwanzleben-stammer, nemlig 24,7 og lavest blandt fabriksroerne er den hos Hilleshög Poly og Adefa 17, henholdsvis 23,6 og 22,3. Hinderupgaard har 20,1 %.

Udbyttet af sandfrit toptørstof er højest hos Maribo P-stammerne med over 60 hkg pr. ha, medens det hos Hilleshög Poly ligger på 53,0 hkg pr. ha. Adefa 17 og Hinderupgaard XII har under 50 hkg pr. ha.

Tørstofprocenterne i sandfri top varierer blandt fabriksroerne fra 13,4 hos Eagle Hill N til 12,6 hos Adefa 17. Hinderupgaard har 12,1 %.

For at belyse eventuel forskel i stammernes tidlighed er der gennemført 2 optagningstider, gennemsnitlig d. 11/10 og 30/10. Udbytter er for sukker, rod-tørstof og sandfrit toptørstof samt sukkerprocenter for de 2 optagningstider anført i nedenstående oversigt.

Der er ingen statistisk sikker forskel mellem stammernes rækkefølge ved de to optagningstider.

	hkg pr. ha				pct.			
	sukker		tørstof i rod		tørstof i top ¹⁾		sukker i rod	
	1. op- tag.	2. op- tag.	1. op- tag.	2. op- tag.	1. op- tag.	2. op- tag.	1. op- tag.	2. op- tag.
Adefa 17.....	77.6	82.3	108.3	115.3	50.9	46.3	15.3	15.9
Kleinwanzleben Poly ...	74.6	78.4	105.4	110.3	58.6	55.0	17.5	17.5
Hilleshög Poly.....	74.3	78.4	103.3	109.6	55.6	50.4	16.9	16.9
Eagle Hill PP.....	73.2	77.5	102.3	108.7	59.9	54.3	17.3	17.4
Eagle Hill P.....	73.3	76.7	102.9	107.9	60.1	55.5	17.2	17.2
Maribo P (Gr. IV).....	72.7	77.2	101.4	107.7	62.5	58.1	17.6	17.6
Maribo P.....	72.1	75.7	100.3	105.9	63.5	59.5	17.3	17.3
Eagle Hill E.....	71.6	74.7	101.0	106.1	60.8	55.0	16.3	16.7
Eagle Hill N.....	71.1	75.2	100.5	106.5	58.6	53.4	17.1	17.1
Kleinwanzleben N.....	70.3	75.0	100.7	106.7	62.0	56.8	17.4	17.3

Sukkerroe til foder

Hinderupgaard XII.....	82.7	87.3	116.7	122.6	51.4	46.3	14.2	14.3

1. sandfrit.

Beskrivelse af de enkelte stammer

Statsfrøkontrollen har alle 4 år foretaget kromosomundersøgelser i de poly-ploide stammer.

Adefa 17. Ejer: A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde.

Højtsiddende, overvejende halvlang med enkelte korte og lange kegler. Meget fyldig, særdeles ensartet, meget glat og letoptagelig. En del stokroer og mange med grønt hoved. Mindste top af fabriksroer.

Kleinwanzleben Poly. Ejer: Fa. Kleinwanzlebener Saatzucht A.G., Tyskland.

Dybsiddende, halvlang med en del korte og lange kegler, ikke særlig fyldig, nogenlunde ensartet, lidt grenet og noget fastsiddende. Enkelte stokroer og kun få med grønt hoved. Ret svag top. Gennemsnitlig o. $\frac{1}{5}$ diploide, resten nogenlunde ligeligt fordelt mellem triploide og tetraploide, varierende ret stærkt fra år til år.

Hilleshög Poly. Ejer: Svenska Sockerfabriks A/B, Hilleshög, Sverige.

Halvlang til kort, enkelte lange kegler, ret fyldig og ret uensartet, nogenlunde glat og letoptagelig. Enkelte stokroer og mange med grønt hoved. Toppen svag og bredt ansat. Omkring $\frac{1}{5}$ diploide, resten fordelt nogenlunde ligeligt mellem triploide og tetraploide, ret varierende fra år til år.

Eagle Hill PP. Ejer: A/S Dansk Frø- og Silo-Selskab, København.

Halvlang til lang, med enkelte korte kegler, ret fyldig, ensartet, ret glat og lidt fastsiddende. Mange stokroer og en del med grønt hoved. Middelkraftig,

snævert ansat top. Frøet, høstet på tetraploide planter, (PP), gav få diploider, godt halvdel som triploider og omkring $\frac{1}{3}$ som tetraploider, ret konstant fra år til år.

Eagle Hill P. Ejer: A/S Dansk Frø- og Silo-Selskab, København.

Halvlang med en del lange og en del korte kegler. Middel fyldighed, ret ensartet og nogenlunde glat, ret fastsiddende. Mange stokroer og en del med grønt hoved. Toppen middelkraftig. Frøet, høstet på blanding af diploide og tetraploide planter, gav godt halvdel som diploider, ca. $\frac{1}{3}$ som triploider og kun få tetraploider, ret konstant fra år til år.

Maribo P (Gr. IV). Ejer: A/S De Danske Sukkerfabrikker, København.

Halvlang med en del lange og enkelte korte kegler, ret fyldig og ret ensartet, glat og lidt fastsiddende. Ret mange stokroer og en del med grønt hoved. Kraftig, snævert ansat top. Ret konstant halvdel som triploider, medens forholdet mellem diploider og tetraploider var noget varierende fra år til år.

Maribo P. Ejer: A/S De Danske Sukkerfabrikker, København.

Ret dybsiddende, halvlang med en del lange og nogle korte kegler, fyldig og god ensartethed, glat og let optagelig. En del stokroer og nogle grønhovedede. Meget kraftig og ret snævert ansat top. Gennemsnitlig ca. lige mange triploider og tetraploider og knap $\frac{1}{5}$ som diploider, men stærkt varierende fra år til år.

Eagle Hill E. Ejer: A/S Dansk Frø- og Silo-Selskab, København.

Halvlang til kort med nogle lange kegler, ret ringe fyldighed, ret uensartet og noget grenet, lidt fastsiddende. Mange stokroer og nogle grønhovedede. Middelkraftig top.

Eagle Hill N. Ejer: A/S Dansk Frø- og Silo-Selskab, København.

Dybsiddende, halvlang til kort kegle med nogle lange, ret ringe fyldighed og ret uensartet, lidt grenet og lidt fastsiddende. Mange stokroer og nogle grønhovedede. Toppen svag og meget bredt ansat.

Kleinwanzleben N. Ejer: Fa. Kleinwanzlebener Saatucht A.G., Tyskland.

Dybsiddende, halvlang med en del lange tynde og en del korte kegler, ringe fyldighed, uensartet og meget grenet, meget fastsiddende. Enkelte stokroer og kun få med grønt hoved. Toppen middelkraftig.

Hinderupgaard XII. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense.

Meget højtsiddende, overvejende halvlang med enkelte korte og lange kegler, meget fyldig, særdeles ensartet, meget glat og letoptagelig. Enkelte stokroer og mange med grønt hoved. Lille top i sammenligning med fabriksroer.

Bilag 1 til 686. meddelelse

	Antal stok- roer i pct.	ens- artet- hed	glat- hed	let- opta- gelig- hed	Karakter for					
					kort kegle	halv- lang kegle	lang tynd kegle	fyldig mod rod- spids	roens længde 0=kort 10=lang	
				0 = slet, 10 = ug	0 = ingen, 10 = mange					
Adefa 17.....	1.7	5.9	4.6	5.5	1.1	5.0	1.4	3.9	5.8	
Kleinwanzleben Poly	1.0	5.0	3.1	3.0	1.8	5.0	2.0	2.3	5.5	
Hilleshøg Poly.....	0.8	4.9	3.6	4.5	2.3	5.1	1.0	2.6	4.7	
Eagle Hill PP.....	3.7	5.5	3.9	3.7	1.2	5.2	2.1	2.7	5.6	
Eagle Hill P.....	3.5	5.3	3.7	3.5	1.5	5.3	1.8	2.5	5.5	
Maribo P (Gr. IV) .	2.4	5.3	4.0	3.9	1.2	5.2	1.9	2.7	5.5	
Maribo P.....	1.3	5.7	4.1	4.1	1.3	5.1	1.9	2.9	5.6	
Eagle Hill E.....	3.2	4.9	3.0	3.7	2.1	5.2	1.6	2.2	5.1	
Eagle Hill N.....	3.5	4.9	3.3	3.8	2.1	5.3	1.5	2.2	4.9	
Kleinwanzleben N..	1.0	4.7	2.6	2.7	1.9	5.0	2.3	1.9	5.0	
<i>Sukkerroe til foder</i>										
Hinderupgaard XII.	1.1	5.9	5.2	6.3	1.0	5.0	1.1	4.9	6.4	

Bilag til 685. meddelelse.

Forholdstal for udbytte af f.e.

For- søgs- led	gns.	Aars- lev	Lyng- by	1949—53			udlæg			
				Tys- tofte	Hor- num	Ødum	1948	1949	1950	
Ant. fors.	11	3	3	3	1	1	4	3	4	
1. brugsår										
1.	78	77	78	74	75	96	78	76	79	
2.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
3.	93	92	91	96	89	100	92	88	98	
4.	105	105	101	110	116	97	107	111	99	
5.	103	103	99	107	112	96	103	105	102	
2. brugsår										
1.	86	85	89	88	82	82	83	90	88	
2.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
3.	94	93	98	95	89	88	90	102	92	
4.	81	72	76	98	120	41	99	86	59	
5.	102	103	99	105	114	94	101	108	99	
3. brugsår										
1.	115	123	120	112	106	100	116	106	122	
2.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
3.	109	111	117	101	102	102	111	103	111	
4.	74	86	70	68	59	79	82	57	80	
5.	96	105	96	94	86	91	101	89	98	
1955—60										
Fors. søgs- led	gns.	Tys- tofte	Aars- lev	Bor- ris	Lyng- by	Ødum	udlæg			
Ant. fors.	11	4	3	2	1	1	1954	1955	1956	1957
1. brugsår										
a.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
b.	92	101	80	100	86	87	97	84	106	85
c.	102	111	90	114	96	87	106	100	118	93
2. brugsår										
a.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
b.	97	100	89	112	107	86	88	102	94	99
c.	102	102	95	115	119	95	88	109	101	102
3. brugsår										
a.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
b.	96	88	98	110	104	101	69	97	98	100
c.	93	88	92	106	103	85	64	96	91	97